

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра психології**

Логопсихологія

Методичні вказівки до проведення практичних занять та організації самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського рівня) вищої освіти спеціальності 016 «Спеціальна освіта»

**2025
Мукачево**

УДК 37.091.33-027.22:376:159.9(076)(075.8)

*Розглянуто та рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Мукачівського державного університету протокол № 5 від
«21» листопада 2025 р.*

*Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології,
протокол №5 від «05» листопада 2025 р.*

Рецензент: Фельцан Інна Михайлівна, доктор філософії, доцент кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання

Логопсихологія: методичні вказівки до проведення практичних занять та організації самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта / Укладачі: Т.Ю. Ямчук - Мукачево: МДУ, 2025. - 29 с.

Анотація

Методичні вказівки розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Логопсихологія». Видання містить матеріали для проведення практичних занять, завдання для самостійної роботи, питання для контролю знань, тестові завдання та перелік рекомендованих джерел. Методичні вказівки адресовано викладачам та здобувачам вищої освіти спеціальності «Спеціальна освіта. Логопедія».

ЗМІСТ

Передмова

Методичні вказівки з підготовки до практичних занять та самостійної роботи

Практичне заняття 1

Практичне заняття 2

Практичне заняття 3

Практичне заняття 4

Практичне заняття 5

Практичне заняття 6

Практичне заняття 7

Практичне заняття 8

Практичне заняття 9

Практичне заняття 10

III. ПЕРЕДМОВА

Мета вивчення дисципліни – ознайомлення студентів з базовими теоретичними положеннями, сутністю та завданнями логопсихології, класифікацією порушень мовлення, основними діагностичними методиками та методами корекційної роботи з дітьми, які мають порушення мови.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є своєрідність психічного розвитку дітей з різними формами мовленнєвої патології.

Завданнями:

- 1) ознайомити студентів із загальними закономірностями функціонування психіки при порушеннях мовлення;
- 2) розкрити специфічні аспекти розвитку дитини з порушеннями мовлення;
- 3) сформувати системне уявлення про особливості пізнавальної та особистісної сфери при різних порушеннях мовлення;
- 4) виробити у студентів уміння аналізувати отриманий практичний матеріал, користуватися теоретичними та методичною літературою.
- 5) формувати у студентів навички практичної роботи з людьми з порушеннями мовлення.

Здобувач вищої освіти *знатиме*: базові основи логопсихології; порушення розвитку: особливості, механізми, різновиди; чинники дизонтогенезу; особливості пізнавальних процесів при порушеннях мовлення; особливості особистості при порушеннях мовлення; специфічні особливості дітей з різними порушеннями мовлення.

На основі засвоєння теоретичних положень курсу здобувач вищої освіти *вмітиме*: орієнтуватись у методах логопсихології для виявлення та диференціації порушень та особливостей розвитку дитини з порушеннями мовлення; враховувати психологічні особливості дітей з порушеннями мовлення при організації діагностичної та корекційної роботи з ними; орієнтуватись в клініко-педагогічній класифікації порушень мовлення, визначати структуру дефекту та закономірності розвитку осіб з мовленнєвими порушеннями; визначати адекватні засоби психологічної допомоги та логопедичного впливу на осіб із різними мовленнєвими порушеннями; здійснювати інформаційний пошук на основі роботи з літературними джерелами з логопсихології; аналізувати теоретичний матеріал й здійснювати його узагальнення, формулювати висновки.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно- педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові, предметні компетентності):

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи, психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.

СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.

Результати навчання:

РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

РН21. Застосовувати сучасні технології в діагностиці та корекції порушень мовлення дітей, уміння визначити стан сформованості мовлення у різні вікові періоди розвитку дитячого організму.

Методичні вказівки містять проблемні та практичні завдання (заповнення таблиць, складання структурно-логічних схем, термінологічних словників, аналіз психолого-педагогічних ситуацій), тестові завдання, контрольні питання.

Засвоєння даної дисципліни сприятиме в досягненні програмних результатів навчання: розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань; планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей; організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність; застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти; застосовувати сучасні технології в діагностиці та корекції порушень мовлення дітей, уміння визначити стан сформованості мовлення у різні вікові періоди розвитку дитячого організму.

Методичні вказівки до підготовки практичних занять та самостійної роботи здобувачів

Основна мета практичних занять полягає у засвоєнні та закріпленні ключових теоретичних положень курсу. Здобувач має продемонструвати володіння необхідними теоретичними знаннями та здатність застосовувати їх на практиці. Підготовка до практичного заняття включає опрацювання конспекту лекцій і рекомендованих джерел.

Практичні заняття базуються як на теоретичних відомостях, поданих у лекційному курсі, так і на матеріалі, який студент опрацьовує самостійно. Вивчаючи певну тему, слід звертати особливу увагу на її практичне спрямування. Під час відповідей на запитання викладача доцільно самостійно добирати приклади, що ілюструють зміст і застосування теоретичних понять.

Форма проведення практичних занять може передбачати різні види діяльності: усне обговорення, письмові відповіді на запитання, підготовку доповідей, рефератів, презентацій чи есе — залежно від змісту навчального матеріалу.

Метою самостійної роботи здобувача освіти (СРС) є повне опанування навчальної програми шляхом свідомого засвоєння, поглиблення та систематизації теоретичних знань, а також розвиток умінь працювати з навчальною й науково-методичною літературою та здатності орієнтуватися в інформаційному середовищі.

Пошуково-аналітична діяльність є складовою СРС і передбачає самостійний пошук, аналіз та узагальнення джерел науково-теоретичного і практичного характеру з тем курсу, що сприяє глибшому засвоєнню матеріалу, визначеного тематичним планом.

Залежно від цілей, змісту та завдань СРС у межах навчальної дисципліни виділяють два основні її типи:

1. СРС першого виду — спрямована на підготовку до поточних занять і самостійне опрацювання окремих тем або питань;
2. СРС другого виду (пошуково-аналітична) — передбачає поглиблене вивчення матеріалу та формування аналітичних умінь.

У процесі виконання самостійної роботи здобувачі виконують завдання різних рівнів складності.

Перший рівень СРС сприяє засвоєнню основних понять, термінів, видів діяльності, формуванню базових умінь і навичок без їх самостійного застосування.

Другий рівень СРС орієнтований на розвиток здатності самостійно застосовувати набуті знання під час виконання конкретних завдань, зокрема:

- виконання практичних вправ, тестів, розв'язання ситуаційних задач;
- складання контрольних запитань для перевірки засвоєння теми;
- узагальнення теоретичних матеріалів за допомогою схем та таблиць;
- підготовку письмових аналітичних робіт (тренінгових, просвітницьких матеріалів, консультацій тощо).

Самостійна робота може включати всі зазначені види СРС або окремі їх елементи в різному поєднанні залежно від специфіки курсу.

Практичне заняття 1

Порушення психічного розвитку дітей

План

1. Сутність поняття розвитку
2. Структура мовленнєвого дефекту
3. Типологія дизонтогенезу
4. Загальні та специфічні особливості відхилень розвитку

Рекомендована література: [2; 3; 4; 6; 9]

Вивчити основні поняття: спеціальна психологія, логопсихологія, норма, патологія, дефект, інвалідність, розвиток, дизонтогенез, депривація.

Питання для дискусії

1. Дайте характеристику логопсихології як наукової дисципліни.
2. Назвіть умови, необхідні для забезпечення нормального психічного розвитку.
3. Як взаємодіють соціальні та біологічні фактори у формуванні психіки?
4. Поясніть суть сучасних класифікацій психічного дизонтогенезу.
5. Що розуміють під ендегенними та екзогенними причинами порушень розвитку?

Тематика презентацій

1. Логопсихологія: визначення, основні цілі, завдання та функції.
2. Історичний розвиток логопсихології як наукової дисципліни.
3. Концептуальні засади та ключові принципи логопсихології.
4. Методи та прийоми, що використовуються у логопсихології.
5. Значення корекційного навчання та виховання при психічних та мовних порушеннях (дизонтогенезі).

Практична частина

1. Ознайомитися з основною та додатковою літературою за темою.
2. Підготувати конспект або блок-схеми з ключових питань теми.
3. Підготувати групову презентацію та доповідь для демонстрації на практичному занятті.
4. Скласти термінологічний словник з основних понять теми.

Практичне заняття 2

Загальний огляд порушень мовлення у дітей

1. Структура мовленнєвої діяльності.
2. Класифікації мовленнєвих порушень.
3. Особливості комунікації дітей з порушеннями мовлення
4. Профілактика порушень мовлення

Рекомендована література: [2; 3; 4; 5; 6; 8; 9]

Вивчити основні поняття: афонія, ринофонія, брадилалія, тахілалія, дислалія, ринолалія, алалія, афазія, дислексія, дисграфія.

Питання для дискусії

1. Розгляньте історичні підходи до вивчення первинних мовленнєвих порушень.
2. З'ясуйте значення термінів: «мова» і «мовлення», «усне» та «писемне мовлення», «експресивне» і «імпресивне мовлення», «мовленнєва діяльність».
3. Охарактеризуйте основні типи класифікацій мовленнєвих порушень.

4. Проаналізуйте особливості порушень звукової та вимовної сторони мовлення.
5. Розкрийте зміст термінів: «мова» та «мовлення», «усне» та «писемне мовлення», «експресивне» та «імпресивне мовлення», «мовленнєва діяльність», а також «логопедичний профіль» і «логопедичний вплив».

Тематика презентацій

1. Сучасні підходи до класифікації мовленнєвих порушень.
2. Ранній розвиток мовлення: періодизація та характерні особливості.
3. Мовленнєвий розвиток у дошкільному віці: етапи та специфіка.
4. Взаємозв'язок вікових криз із кризами мовленнєвого розвитку.
5. Особливості комунікативної поведінки дітей із порушеннями мовлення.

Практична частина

1. Ознайомитися з основною та додатковою літературою за темою.
2. Підготувати конспект або блок-схеми з ключових питань теми.
3. Підготувати групову презентацію та доповідь для демонстрації на практичному занятті.
4. Скласти термінологічний словник з основних понять теми.

Практичне заняття 3

Особливості пізнавальної сфери при порушеннях мовлення

План

1. Зв'язок сприймання з мовленням. Особливості сприймання при порушеннях мовлення.
2. Особливості уваги при порушеннях мовлення.
3. Особливості пам'яті при порушеннях мовлення.
4. Особливості мисленнєвої діяльності при порушеннях мовлення.
5. Особливості уяви та її специфіка при порушеннях мовлення.
6. Розвиток емоційно-вольової сфери дітей з порушеннями мови.

Рекомендована література: [2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

Вивчити основні поняття: психічні процеси, сприймання, увага, відчуття, пам'ять, мислення, уява, мовлення.

Питання для дискусії

1. **Проаналізуйте взаємозв'язок розвитку мовлення та інших вищих психічних функцій.**
2. Опишіть специфіку слухового сприймання у дітей із ТПМ.
3. Охарактеризуйте особливості зорового сприймання у дітей із мовленнєвими порушеннями.
4. З'ясуйте особливості тактильного сприймання у дітей із дизартрією та алалією.
5. Поясніть, як показники уваги змінюються залежно від виду мовленнєвої вади.
6. Проаналізуйте особливості мимовільної пам'яті у дітей із порушенням мовлення.
7. Визначте характер довільного запам'ятовування у дошкільників із мовленнєвими порушеннями.
8. Охарактеризуйте особливості довільної пам'яті у молодших школярів із порушеннями мовлення.
9. Поясніть суть розумових дій (абстрагування, порівняння, узагальнення) у дітей із мовленнєвими порушеннями.
10. Охарактеризуйте взаємозв'язок розвитку мовлення та мислення у дітей із порушеннями мовлення.

.Тематика презентацій

1. Формування образів-уявлень і можливі порушення при ураженнях головного мозку.
2. Особливості психічного розвитку дітей із мовленнєвими вадами.
3. Взаємозв'язок вікових криз із кризами мовленнєвого розвитку.
4. Методи психокорекції пізнавальної сфери у дітей із порушеннями мовлення.
5. Психічний розвиток дітей із моторною алалією: характерні риси.
6. Особливості психічного розвитку дітей із заїканням.

Практична частина

1. Ознайомитися з основною та додатковою літературою за темою.
2. Підготувати конспект або блок-схеми з ключових питань теми.
3. Підготувати групову презентацію та доповідь для демонстрації на практичному занятті.
4. Скласти термінологічний словник з основних понять теми.

Практичне заняття 4

Особливості розвитку особистості при порушеннях мовлення.

План

1. Характер дітей із порушеннями мовлення
2. Здібності дітей із порушеннями мовлення та розвиток мовленнєвих функцій
3. Особливості самосвідомості при порушеннях мовлення
4. Особливості самооцінки в нормі та при порушеннях мовлення
5. Особливості ціннісних орієнтацій при порушеннях мовлення

Рекомендована література: [1,8,12,13]

Вивчити основні поняття: характер, темперамент, екстраверт, інтроверт, здібності, самосвідомість.

Питання для дискусії

1. Як відбувається розвиток мовлення в ранньому дитинстві?
2. З'ясуйте, у чому полягають характерні особливості розвитку особистості дошкільників з порушенням мовлення.
3. Охарактеризуйте соціальні чинники, що негативно впливають на формування особистості дитини з ускладненим варіантом загального недорозвитку мовлення.
4. Розробіть рекомендації батькам щодо виховання дитини з ускладненим видом загального недорозвитку мовлення:
 - а) з гіпердинамічним синдромом;
 - б) з гіподинамічним синдромом.
5. Охарактеризуйте гру дітей з тяжкими порушеннями мовлення середнього та старшого дошкільного віку.
6. Як формується особистість молодшого школяра з порушенням мовлення у спеціальній школі?

Тематика презентацій

1. Особливості ігрової поведінки дошкільників із алалією.
2. Підготовка майбутніх логопедів до психологічної взаємодії з батьками дітей із тяжкими мовленнєвими порушеннями.

3. Психологічні аспекти формування світогляду дітей із мовленнєвими вадами в умовах інклюзивної групи.

4. Умови психологічного розвитку самооцінки у дітей із тяжкими порушеннями мовлення.

5. Рівні усвідомлення власного дефекту у дітей із мовленнєвими порушеннями.

Практична частина

1. Ознайомитися з основною та додатковою літературою за темою.

2. Підготувати конспект або блок-схеми з ключових питань теми.

3. Підготувати групову презентацію та доповідь для демонстрації на практичному занятті.

4. Скласти термінологічний словник з основних понять теми.

Практичне заняття 5

Особливості поведінки при порушеннях мовлення

План

1. Взаємовідношення у різних соціальних групах.

2. Взаємовідношення у сім'ї.

3. Взаємовідношення в умовах фрустрації.

4. Взаємовідношення з педагогом.

5. Неадаптивні та адаптивні форми поведінки.

Рекомендована література: [2; 3; 4; 6; 12]

Вивчити основні поняття: комунікативна поведінка, адаптивна поведінка, соціальна тривожність, агресивна поведінка, пасивна поведінка, мовленнєвий дискомфорт, мовленнєва мотивація, поведінкові стереотипи.

Питання для дискусії

1. Яким чином мовленнєва мотивація впливає на комунікативну активність?

2. Як соціальна тривожність проявляється у дітей із різними видами мовленнєвих порушень?

3. Які стратегії адаптації використовують діти з порушенням мовлення у спілкуванні з однолітками?

4. Чи може своєчасна психологічна підтримка змінити поведінкові стереотипи дітей із мовними вадами?

5. Яку роль відіграє сім'я та вихователі у формуванні позитивної поведінки дитини з порушенням мовлення?

Тематика презентацій

1. Соціальні стратегії адаптації дітей із мовними вадами у школі та садочку.

2. Мовленнєва мотивація: що спонукає дітей із вадами активно спілкуватися.

3. Самооцінка та впевненість у дітей із порушеннями мовлення: шляхи підтримки.

4. Соціальна тривожність у дітей із мовними вадами: прояви та способи подолання.

5. Поведінкові стереотипи у дітей із порушенням мовлення: як їх змінити.

Практична частина

1. Ознайомитися з основною та додатковою літературою за темою.

2. Підготувати конспект або блок-схеми з ключових питань теми.

3. Підготувати групову презентацію та доповідь для демонстрації на практичному занятті.

4. Скласти термінологічний словник з основних понять теми.

Практичне заняття 6

Психологічні особливості та мовленнєвий розвиток осіб з відхиленнями інтелектуального розвитку

План

1. Класифікація психічного недорозвитку.
2. Мовленнєві порушення при олігофренії
3. Класифікація дітей з затримкою психічного розвитку.
4. Загальна характеристика психічного розвитку дітей з ЗПР. Мовленнєві порушення при ЗПР

Рекомендована література: [2; 3; 4; 6; 12]

Вивчити основні поняття: олігофренія, дебільність, імбецильність, ідіотія.

Питання для дискусії

1. Які труднощі виникають при формуванні зв'язного мовлення у дітей із ЗПР?
2. Які методи психологічної підтримки найбільш ефективні для роботи з дітьми із ЗПР?
3. У чому полягають відмінності між олігофренією та деменцією у дітей?
4. Яким чином психолог може допомогти дитині адаптуватися до навчального середовища при ЗПР?
5. Чи можна прогнозувати розвиток мовлення та мислення у дітей із затримкою психічного розвитку?

Тематика презентацій

1. Напрями розвитку мовлення у дітей із олігофренією.
2. Методи психологічної оцінки мовлення у дітей та дорослих із олігофренією.
3. Типологія мовленнєвих порушень у школярів із розумовою відсталістю.
4. Корекційні стратегії розвитку мовлення у дітей із розумовою відсталістю.
5. Особливості навчання та розвитку мовлення дітей із олігофренією.

Практична частина

1. Ознайомитися з основною та додатковою літературою за темою.
2. Підготувати конспект або блок-схеми з ключових питань теми.
3. Підготувати групову презентацію та доповідь для демонстрації на практичному занятті.
4. Скласти термінологічний словник з основних понять теми.

Практичне заняття 7

Особливості комунікативної взаємодії та мовленнєвого розвитку у дітей з аутизмом План

1. Базові діагностичні критерії аутизму: якісні порушення у сфері соціальної взаємодії; якісні порушення у сфері комунікації (вербальної та невербальної) та у сфері уяви; досить обмежений репертуар видів активності та інтересів
2. Основні положення про аутизм
3. Особливості порушення мовлення при аутичному спектрі

Рекомендована література: [2; 5; 9; 13]

Вивчити основні поняття: аутизм, замкнутість, синдром Аспергера, синдром Ретта.

Питання для дискусії

1. Які особливості соціальної ситуації розвитку при аутизмі?
2. Проаналізуйте характерні ознаки дітей з раннім дитячим аутизмом.
3. Проаналізуйте психічне порушення, основною моделлю якого є ранній дитячий аутизм.
4. Психологічні особливості мовленнєвого розвитку дітей з аутизмом.
5. Проаналізуйте методики для визначення психофізичних характеристик дітей з РСА.

Тематика презентацій

1. Психологічні особливості дітей із РСА в умовах інклюзивного навчання.
2. Технологічна карта психолого-педагогічної діагностики дітей із РСА.
3. Психодіагностика дітей із РСА в інклюзивному середовищі.
4. Мовленнєва корекція дітей старшого дошкільного віку з РСА: роль логопеда.

Практична частина

1. Ознайомитися з основною та додатковою літературою за темою.
2. Підготувати конспект або блок-схеми з ключових питань теми.
3. Підготувати групову презентацію та доповідь для демонстрації на практичному занятті.
4. Скласти термінологічний словник з основних понять теми.

Практичне заняття 8

Психолого-педагогічне обстеження порушень мови

План

1. Метод експерименту
2. Метод спостереження
3. Методи психолого-педагогічної діагностики, що використовуються в логопсихології
4. Метод опитування (анкетування, інтерв'ю, бесіда). метод тестування
5. Проективний метод
6. Оформлення документації, звітності щодо виконаної роботи

Рекомендована література: [2, 3, 4, 5]

Вивчити основні поняття: спостереження, експеримент, інтерв'ю, бесіда, анкетування.

Питання для дискусії

1. Сформулюйте вимоги до підбирання методичного інструментарію для обстеження дитини з порушеннями мовлення.
2. Охарактеризуйте метод спостереження та з'ясуйте особливості його використання у логопсихології.
3. Розробіть схему протоколу спостереження за дитиною дошкільного віку з порушенням мовлення.
4. У чому полягають особливості спостереження за дитиною логопатом?
5. Визначте специфіку організації та здійснення різних форм експерименту в процесі вивчення особливостей психічного розвитку дітей із первинними порушеннями мовлення.

Тематика презентацій

1. Діагностична робота з дітьми із РАС засобами поведінкового аналізу.
2. Психологічні особливості формування емпатії у дітей з порушенням мовлення засобами психотренінгу.
3. Діагностика комунікативних навичок у молодших школярів в умовах інклюзивного навчання.
4. Розвиток культури спілкування дітей старшого дошкільного віку з порушенням мовлення

Практична частина

1. Ознайомитися з основною та додатковою літературою за темою.
2. Підготувати конспект або блок-схеми з ключових питань теми.
3. Підготувати групову презентацію та доповідь для демонстрації на практичному занятті.
4. Скласти термінологічний словник з основних понять теми.

Практичне заняття 9

Особливості психологічної допомоги дітям із порушенням мовлення

План

1. Роль несприятливих соціально-біологічних факторів у психічному розвитку дитини
2. Основні принципи психологічної корекції
3. Прийоми і методи психокорекційної роботи
4. Основні напрями психологічної допомоги дітям із проблемами у розвитку мовлення

Рекомендована література: [2, 3, 4, 5]

Вивчити основні поняття: психологічна допомога, психокорекція, консультування, психотерапія, тренінг.

Питання для дискусії

1. У чому полягає сутність поняття «психологічна корекція»?
2. Розкрийте основні принципи психологічної корекції дітей із первинно зумовленими вадами мовленнєвого розвитку.
3. Запропонуйте комплекс заходів з метою корекції мовленнєвих порушень на ранніх етапах дизонтогенезу.
4. Запропонуйте систему вправ для корекційного розвитку сюжетно-рольової гри дітей із порушенням мовлення.
5. Обґрунтуйте потребу психопрофілактики та вчасної корекції особистості дитини з порушенням мовленнєвого розвитку.

Тематика презентацій

1. Методи психокорекції дітей із вадами мовлення
2. Історія психологічної корекції дітей із порушеннями розвитку
3. Арт-методи в корекції мовлення дошкільників
4. Казкотерапія в логопедичній роботі

Практична частина

1. Ознайомитися з основною та додатковою літературою за темою.

2. Підготувати конспект або блок-схеми з ключових питань теми.
3. Підготувати групову презентацію та доповідь для демонстрації на практичному занятті.
4. Скласти термінологічний словник з основних понять теми.

Практичне заняття 10

Контрольний захід

Перелік питань для модульного контролю

1. Предмет і завдання логопсихології.
2. Особливості експериментальних досліджень логопсихології
3. Методи логопсихології
4. Особливості спостереження, бесіди, експерименту у логопсихології.
5. Роль несприятливих соціально-біологічних факторів у психічному розвитку дитини.
6. Норма і патологія психічного розвитку.
7. Структура порушення розвитку.
8. Взаємозв'язок мовленнєвого та психічного розвитку.
9. Фізіологічні механізми мовлення. Чинники мовленнєвих порушень.
10. Класифікації мовленнєвих порушень.
11. Основні види мовленнєвих порушень первинного характеру.
12. Розлади мовлення вторинного характеру: мовлення у стані емоційного напруження; мовлення при акцентуаціях та психопатіях; мовлення при неврозах; мовлення при інших порушеннях психофізичного розвитку.
13. Сутність процесу комунікації. Особливості комунікації дітей з порушеннями мовлення.
14. Особливості сприймання відчуттів при порушеннях мовлення.
15. Особливості розвитку відчуттів та сприймання у дітей з порушеним мовленням.
16. Особливості розвитку мовлення і мислення у дітей з вадами мовлення.
17. Особливості мисленнєвої діяльності при порушеннях мовлення.
18. Особливості уваги при порушеннях мовлення.
19. Розвиток пам'яті в дітей з типовим та порушеним мовленням
20. Особливості уяви та її специфіка при порушеннях мовлення.
21. Розвиток процесу уяви в дітей з типовим та порушеним мовленням.
22. Розвиток емоційної сфери дітей з порушенням мовлення.
23. Розвиток вольових процесів у дітей з порушенням мовлення.
24. Особливості розвитку мотиваційних процесів у дітей з типовим та порушеним мовленням.
25. Процес соціалізації дітей з порушенням мовлення.
26. Особливості самосвідомості при порушеннях мовлення.
27. Особливості самооцінки в нормі та при порушеннях мовлення.
28. Особливості ціннісних орієнтацій при порушеннях мовлення.
29. Особливості поведінки при порушеннях мовлення
30. Особливості самоконтролю у дітей із мовленнєвими порушеннями.
31. Загальна характеристика психічного розвитку розумово відсталих дітей. Мовленнєві порушення при олігофренії.

32. Загальна характеристика психічного розвитку дітей із ЗПР.
Мовленнєві порушення при ЗПР.
33. Загальна характеристика психічного розвитку дітей із ДЦП.
Особливості порушення мовлення при ДЦП.
34. Загальна характеристика психічного розвитку дітей із синдромом Дауна.
Особливості порушення мовлення при синдромі Дауна.
35. Особливості порушення мовлення при аутичному спектрі.
36. Завдання, принципи, методи та прийоми психолого-педагогічного обстеження дітей-логопатів.
37. Послідовність та особливості проведення психологопедагогічного обстеження дітей із порушеннями мовленнєвої діяльності.
38. Вимоги до методів психолого-педагогічної діагностики розвитку осіб з вадами мовлення.
39. Основні напрями психологічної допомоги дітям із проблемами у розвитку.
40. Арт-терапія в системі корекційної допомоги дітям з порушенням мовленнєвого розвитку.

1.2 Завдання для самостійної роботи

№ п/п	Назва теми
1.	Основи логопсихології. 1. Місце логопсихології у структурі спеціальної психології. 2. Основні поняття логопсихології. 3. Історія розвитку науки. Теоретичне і практичне значення логопсихології. Рекомендована література: [2; 4; 5; 10]
2.	Порушення психічного розвитку дітей. 1. Дефекти мови: види, причини, виправлення. 2. Депривація, як причина та наслідок порушення розвитку Рекомендована література: [2; 4; 5; 10]
3.	Загальний огляд порушень мовлення у дітей 1. Сутність процесу комунікації. 2. Порушення мовленнєвого розвитку 3. Поняття норми і патології в сучасній психології. 4. Основні підходи до дихотомії «норма - патологія». Рекомендована література: [1,2,15,37,38]
4.	Особливості пізнавальної сфери при порушеннях мовлення 1. Загальна характеристика психічних процесів дітей з порушеннями мови. 2. Загальна характеристика емоційно-вольової сфери дітей з порушеннями мови. Рекомендована література: [1,2,15,37,38]
5.	Особливості особистості при порушеннях мовлення 1. Фіксованість на дефекті. Тривога, страхи та психологічний захист. 2. Афазія з позицій внутрішньої картини дефекту як прояв цілісного системного підходу до людини з порушенням мови. Рекомендована література: [1, 2, 3, 11, 18]
6.	Особливості поведінки при порушеннях мовлення 1. Психомоторна основа поведінки. 2. Міжособистісні взаємовідношення у різних життєвих ситуаціях. 3. Взаємовідношення в умовах фрустрації. 4. Неадаптивні та адаптивні форми поведінки. Рекомендована література: [1,8,10,22]
7.	Психологічні особливості та мовленнєвий розвиток осіб з відхиленнями інтелектуального розвитку 1. Загальна характеристика психічного розвитку розумово відсталих дітей. 2. Затримка психічного розвитку. Чинники виникнення. 3. Загальна характеристика психічного розвитку дітей з ДЦП. Особливості порушення мовлення при ДЦП. Рекомендована література: [1,8,12,13]
8.	Особливості комунікативної взаємодії та мовленнєвого розвитку у дітей з аутизмом 1. Загальна характеристика поняття аутизму. 2. Класифікація розладів аутичного спектра: синдром Каннера, синдром Аспергера. 3. Особливості порушення мовлення при аутичному спектрі. Рекомендована література: [1, 2, 3, 10, 11]
9.	Психолого-педагогічне обстеження порушень мови в дошкільному віці 1. Вивчення історії розвитку дитини — психологічний анамнез.

	2. Вимоги до психолога-користувача. 3. Вимоги до спеціаліста-непсихолога. 4. Основні етичні вимоги та правила непсиходіагностичного обстеження. Рекомендована література: [1, 2, 3, 10, 11]
10.	Особливості психологічної допомоги дітям із порушенням мовлення 1. Визначення психологічної корекції. 2. Історія розвитку психологічної допомоги дітям із порушеннями в розвитку. Рекомендована література: [2, 3, 4, 5]
11.	Арт-терапія в системі корекційної допомоги дітям з порушенням мовленнєвого розвитку 1. Арт-терапія в роботі з дітьми з порушенням мовленнєвого розвитку. 2. Кольоротерапія: малюнок одним кольором, двома кольорами, кольорова палітра дитини. Рекомендована література: [2, 3, 4, 5]

II. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Предмет і завдання логопсихології.
2. Особливості експериментальних досліджень логопсихології
3. Методи логопсихології
4. Особливості спостереження, бесіди, експерименту у логопсихології.
5. Зв'язки з суміжними дисциплінами.
6. Загальні закономірності розвитку особистості в онтогенезі.
7. Роль несприятливих соціально-біологічних факторів у психічному розвитку дитини.
8. Норма і патологія психічного розвитку.
9. Структура порушення розвитку.
10. Типологія дизонтогенезу.
11. Депривація, як причина та наслідок порушення розвитку.
12. Взаємозв'язок мовленнєвого та психічного розвитку.
13. Фізіологічні механізми мовлення. Чинники мовленнєвих порушень.
14. Класифікації мовленнєвих порушень.
15. Основні види мовленнєвих порушень первинного характеру.
16. Розлади мовлення вторинного характеру: мовлення у стані емоційного напруження; мовлення при акцентуаціях та психопатіях; мовлення при неврозах; мовлення при інших порушеннях психофізичного розвитку.
17. Сутність процесу комунікації.
18. Особливості комунікації дітей з порушеннями мовлення.
19. Особливості сприймання відчуттів при порушеннях мовлення.
20. Особливості розвитку відчуттів та сприймання в дітей з порушеним мовленням.
21. Особливості розвитку мовлення і мислення у дітей з вадами мовлення.
22. Особливості мисленнєвої діяльності при порушеннях мовлення.
23. Особливості уваги при порушеннях мовлення.
24. Розвиток пам'яті в дітей з типовим та порушеним мовленням
25. Особливості уяви та її специфіка при порушеннях мовлення.
26. Розвиток процесу уяви в дітей з типовим та порушеним мовленням.
27. Розвиток емоційної сфери дітей з порушенням мовлення.
28. Розвиток вольових процесів у дітей з порушенням мовлення.
29. Особливості розвитку мотиваційних процесів у дітей з типовим та порушеним мовленням.
30. Сутність поняття особистість. Загальна характеристика структури особистості.
31. Процес соціалізації дітей з порушенням мовлення.
32. Особливості самооцінки в нормі та при порушеннях мовлення.
33. Особливості ціннісних орієнтацій при порушеннях мовлення.
34. Особливості поведінки при порушеннях мовлення
35. Особливості самоконтролю у дітей із мовленнєвими порушеннями.
36. Особливості ігрової діяльності у дітей з порушенням мовлення
37. Загальна характеристика психічного розвитку розумово відсталих дітей. Мовленнєві порушення при олігофренії.
38. Загальна характеристика психічного розвитку дітей із ЗПР. Мовленнєві порушення при ЗПР.
39. Загальна характеристика психічного розвитку дітей із ДЦП. Особливості порушення мовлення при ДЦП.
40. Загальна характеристика психічного розвитку дітей із синдромом Дауна. Особливості порушення мовлення при синдромі Дауна.
41. Загальна характеристика поняття аутизму. Класифікація розладів аутичного спектра: синдром Каннера, синдром Аспергера.
42. Особливості порушення мовлення при аутичному спектрі.
43. Завдання, принципи, методи та прийоми психолого-педагогічного обстеження дітей -логопатів.
44. Послідовність та особливості проведення психолого-педагогічного обстеження дітей із порушеннями мовленнєвої діяльності.

45. Значення психолого-педагогічного вивчення дитини з порушеннями мовленнєвої діяльності для забезпечення необхідної корекційно-педагогічної та психокорекційної роботи.
46. Вимоги до методів психолого-педагогічної діагностики розвитку осіб з вадами мовлення.
47. Особливості психологічної допомоги дітям із порушенням мовлення
48. Основні принципи психологічної корекції дітей із порушенням мовлення.
49. Основні напрями психологічної допомоги дітям із проблемами у розвитку.
50. Арт-терапія в системі корекційної допомоги дітям з порушенням мовленнєвого розвитку
51. Діагностичний і корекційний інструментарій арт-терапії.
52. Кольоротерапія: малюнок одним кольором, двома кольорами, кольорова палітра дитини.

IV. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. *Розділ спеціальної психології, що вивчає психічні особливості людини, яка має мовні порушення, називається.*

- А) Логопедія;
- Б) Логопсихологія;
- В) Патопсихологія;
- Г) Сурдопедагогіка.

2. *Як називається взаємодія з іншими людьми, що є, по-перше, головною умовою виживання, а по-друге, вона забезпечує реалізацію функцій навчання, виховання і розвитку особистості?*

- А) спілкування;
- Б) праця;
- В) навчання;
- Г) гра.

3. *Як називається принцип, з позицій якого всі психічні явища розглядаються як причинно-зумовлені, такі, що виникли внаслідок зовнішнього впливу, який і позначається на психіці?*

- А) принцип детермінізму;
- Б) принцип відображуваності;
- В) принцип розвитку;
- Г) принцип єдності діагностики і корекції.

4. *Стійка сукупність мовленнєвих і не мовленнєвих симптомів, характерних для конкретного порушення мовлення - це?*

- А) концептуальні основи логопсихології;
- Б) структура мовленнєвого дефекту;
- В) принципи логопсихології;
- Г) дефіцитарний психічний розвиток.

5. *Яке з даних визначень вважається правильним?*

- А) Логопсихологія – це психологія людей з порушеннями мови;
- Б) Логопсихологія – це психологія людей з особливостями психофізичного розвитку;
- В) Логопсихологія – це психологія людей з порушеннями емоційно-вольової сфери;
- Г) Логопсихологія – це психологія людей з порушеннями опорно-рухового апарату;

6. *Об'єктом логопсихології як науки є...*

- А) Мовні порушення;
- Б) Логопат;
- В) Психічний розвиток;
- Г) Мова.

7. *У дітей з порушеннями мовлення необхідно проводити профілактику ...відхилень в розвитку.*

- А) Первинних;
- Б) Вторинних;
- В) Третинних;
- Г) Четвертого порядку.

8. *Як називається психічне порушення, основною моделлю якого є психопатії, неврози?*

- А) затримка психічного розвитку;
- Б) дисгармонійний психічний розвиток;
- В) викривлення психічного розвитку;

- Г) ушкоджений психічний розвиток.
9. *Як називається психічне порушення, яке пов'язане з дефіцитом слуху, зору, мовлення, рухового апарату?*
А) затримка психічного розвитку;
Б) психічне недорозвинення;
В) дефіцитарний психічний розвиток;
Г) ушкоджений психічний розвиток.
10. *Як називається психічне порушення, при якому діти надають перевагу неживим предметам, а розвиток їхньої мови відбувається із запізненням, при цьому мовлення відрізняється стереотипністю, складається з невиразних, не відповідаючих ситуації фраз або повторів слів інших людей, мова не слугує засобом спілкування?*
А) дебільзм;
Б) ідіотія;
В) імбецильність;
Г) ранній дитячий аутизм.
11. *Як називається психічне порушення, основною моделлю якого є ранній дитячий аутизм?*
А) затримка психічного розвитку;
Б) психічне недорозвинення; В) викривлення психічного розвитку;
Г) ушкоджений психічний розвиток.
12. *Легка розумова відсталість, що характеризується конкретністю мислення, нездатністю до творчої поведінки, примітивністю інтересів і почуттів. Мовлення формується зі значним запізненням, а словниковий запас є бідним:*
А) дебільзм;
Б) ідіотія;
В) імбецильність;
Г) ранній дитячий аутизм.
13. *Як називається порушення тембру голосу та звуковимови, зумовлене анатомо-фізіологічними дефектами мовного апарату?*
А) афонія;
Б) дислалія;
В) ринолалія;
Г) алалія.
14. *Як називається патологічно уповільнений темп мовлення?*
А) афонія;
Б) тахілалія;
В) ринолалія;
Г) брадилалія.
15. *Як називається порушення не лише фонетичного, а й вимовного аспектів мовлення, тобто це порушення звуковимови за умови нормального слуху та збереженої інервації мовленнєвого апарату?*
А) афонія;
Б) дислалія;
В) ринолалія;
Г) алалія.
16. *Як називається повна або часткова втрата мовлення внаслідок локального ураження головного мозку різної етіології (судинної, травматичної, пухлинної)?*
А) афонія;
Б) афазія;

В) ринолалія;

Г) алалія.

17. Як називається часткове специфічне порушення процесу письма?

А) дисграфія;

Б) дислексія;

В) дислалія;

Г) ринолалія.

18. *Галузь спеціальної психології, яка вивчає психіку людей, що мають первинний мовленнєвий дефект, і принципи психокорекційної роботи з ними з урахуванням суміжних наук:*

А) нейропсихологія;

Б) логопсихологія;

В) психосемантика;

Г) психолінгвістика.

19. *Як називаються вікові зміни, які зазвичай охоплюють значні періоди життя (від декількох місяців до кількох років для дітей більш старшого віку), пов'язані з порівняно повільними кількісними та якісними перетвореннями в психіці та поведінці людини?*

А) еволюційні;

Б) революційні;

В) ситуаційні;

Г) третинні.

20. *Конкретна, визначена в часі межа психічного розвитку індивіда і ступінь його розвитку як особистості, що характеризується сукупністю фізіологічних і психологічних змін, непов'язаних з індивідуальними відмінностями:*

А) розвиток;

Б) криза;

В) вік;

Г) провідна діяльність.

20. *Як називається поняття, введене психологом О. Леонт'євим, що позначає діяльність, з якою пов'язане виникнення важливих психічних новоутворень і яке визначає найбільші успіхи в розвитку пізнавальних процесів дитини?*

А) криза;

Б) провідна діяльність;

В) розвиток;

Г) прогрес.

21. *Певний діапазон значень розвитку будь-якої якості (рівень інтелектуального розвитку або його складових; шкала самооцінки; рівень мовленнєвого розвитку; зріст, вага тощо), розташованих навколо середнього арифметичного - це?*

А) функціональна норма;

Б) ідеальна норма;

В) здоров'я;

Г) статистична норма.

22. *У 60-70% дітей із ДЦП відмічається такий різновид порушення мовлення, як?*

А) афазія;

Б) дизартрія; В) ринолалія;

Г) ідіотія.

23. *Система психологічного оздоровлення дитини, створення адекватних умов індивідуального, сімейного, освітнього розвитку її психічної сфери з метою запобігання можливих психічних відхилень;*

А) психокорекція;

Б) психотерапія;

В) психопрофілактика;

Г) арт-терапія.

24. Домінуючим у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку є такий вид мислення:

А) наочно-образне;

Б) наочно-дійове;

В) дедуктивне;

Г) абстрактно-логічне.

27. Для дітей якого типу темпераменту є надзвичайно важливими схвалення, підбадьорювання, виховання почуттів колективізму, дружби, товариськості:

А) меланхолічного; Б) холеричного;

В) сангвінічного;

Г) флегматичного.

28. Які психічні новоутворення з'являються у молодшого школяра:

А) мотивація;

Б) внутрішній план дії; В) порівняння;

Г) рефлексія.

29. Мовлення – це...

А) двосторонній обмін інформацією (розмова, спілкування) між двома або більше людьми;

Б) передача інформації у будь-якій формі від однієї особи до іншої безпосередньо або за допомогою засобів зв'язку;

В) процес використання людиною мови для спілкування з іншими людьми;

Г) психічний процес опосередкованого й узагальненого відображення людиною предметів та явищ об'єктивної дійсності в їх істотних властивостях і зв'язках

30. Як називаються центри, які знаходяться в корі лівої півкулі головного мозку та відповідають за утворення мови?

А) мозочок і закрутка;

Б) тім'яна та лобова частки;

В) кутова звивина тім'яної частки;

Г) зона Верніке і зона Брока.

31. Який принцип логопсихології передбачає вивчення психіки в множині зовнішніх і внутрішніх стосунків?

А) принцип детермінізму;

Б) принцип розвитку;

В) принцип системності; Г) принцип об'єктивності.

32. Таке відхилення, як зниження інтенсивності імпульсів, необхідних для відтворення нормального вольового акту зветься:

А) афазія;

Б) абулія;

В) булімія;

Г) алалія.

33. Розподіл порушень мови на: порушення засобів спілкування та порушення у використанні засобів спілкування відповідає класифікації:

А) Психолого-педагогічній

Б) Клініко-педагогічній

34. Порушення тембру голосу та звукомови, обумовлене анатомофізіологічними дефектами мовного апарату, називається..

А) Дислалія

Б) Алалія

В) Ринологія

Г) Дизартрія

35. Яке мовне відхилення виникає при порушенні звуковимовної сторони, обумовлене недостатньою іннервацією мовного апарату?

А) Ринологія;

Б) Афазія;

В) Алалія;

Г) Дизартрія.

36. Чи вірно це визначення? Афазія – це повне або часткове недорозвинення мови, обумовлене локальним ураженням головного мозку.

А) Так;

Б) Ні.

37. Однією з причин порушення мови у дітей є «пренатальна енцефалопатія»
Поясніть значення терміну:

А) Ураження нервової системи, що виникло у післяродовий період;

Б) Ураження нервової системи, що виникло в період вагітності;

В) Ураження нервової системи, що виникло під час пологів;

Г) Ураження нервової системи, що виникло в період вагітності, в період пологів та в перші дні після народження дитини.

38. Особливістю мовних порушень у дитячому віці є їх оборотність:

А) Так;

Б) Ні.

39. Відносно стійкий період стосовно різних вередувань:

А) 0-3 роки;

Б) 11-15 років;

В) 4-11 років;

Г) 0-6 років.

40. Первинні порушення витікають безпосередньо з:

А) Педагогічної занедбаності;

Б) Спадкової схильності;

В) Біологічного характеру захворювання;

Г) Всі відповіді вірні.

41. Питаннями якого мовного порушення активно займався О.Лурія?

А) Дизартрії;

Б) Афазії;

В) Заїкання;

Г) Тахілалії.

42. Складний багатоаспектний процес переформування психічних функцій при порушеннях чи втраті якихось функцій організму котрий включає відновлення чи заміщення втрачених функцій – це...

А) Корекція;

Б) Компенсація;

В) Адаптація;

Г) Реабілітація.

43. У дітей з порушеннями мовлення необхідно проводити профілактику ...відхилень в розвитку.

А) Первинних;

Б) Вторинних;

В) Третинних;

Г) Четвертого порядку.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

1. Аудиторна робота – усні відповіді та письмові роботи за темою заняття (не менше 5 оцінок протягом семестру).

Оцінювання кожного виду аудиторної роботи проводиться за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») з використанням таких методів контролю: індивідуальне опитування (усне, письмове, тестове); фронтальне опитування; експрес-опитування; термінологічний диктант; спостереження за роботою студентів при розв'язуванні ситуаційних завдань, участі в інтерактивних вправах, дискусіях; перевірка індивідуальних завдань тощо. Критеріями оцінки є:

- 1) для усних відповідей – повнота розкриття питання; логіка викладання, культура мови; емоційність та переконаність; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки.
- 2) для виконання письмових завдань – повнота розкриття питання; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Відповідь оцінюється наступним чином:

Оцінка **«відмінно»** ставиться, якщо здобувач вільно володіє матеріалом, дає повну, чітку відповідь на питання, опанував базову й додаткову літературу з теми, демонструє бачення практичного застосування вивченого матеріалу.

Оцінка **«добре»** ставиться, якщо здобувач володіє матеріалом на достатньому рівні, дає повну відповідь, але припускається деяких неточностей у вживанні професійної лексики, частково демонструє бачення практичного застосування вивченого матеріалу.

Оцінка **«задовільно»** ставиться, якщо здобувач не дає конкретну відповідь, відхиляється від суті питання, відповідає на поставлені запитання з помилками, відчуває труднощі при встановленні зв'язку між питанням та його практичним застосуванням.

Оцінка **«незадовільно»** ставиться, якщо здобувач не засвоїв матеріал, не дає конкретної відповіді на питання, не наводить прикладів, не ознайомлений з базовою та додатковою літературою з дисципліни, не здатний висвітлити поставлене питання.

Оцінювання тестових завдань:

«Відмінно» – 80%-100% правильних відповідей.

«Добре» – 60%-70% правильних відповідей.

«Задовільно» – 40%-50% правильних відповідей.

«Незадовільно» – 40% правильних відповідей.

2. Модульний контроль – проводиться у формі письмової контрольної роботи, як правило, на останньому практичному занятті.

Під час написання контрольної роботи здобувач отримує індивідуальний варіант, що складається з теоретичних питань та тестових завдань. Критерії оцінювання:

«Відмінно» – заслуговує здобувач, який виявив всебічні і глибокі знання пройденого матеріалу, засвоїв базову і ознайомився з додатковою літературою, дає повні, обґрунтовані, вірні відповіді на всі питання, передбачені варіантом контрольної роботи; демонструє знання і розуміння основних категорій і понять дисципліни; наводить вдалі приклади, може зробити узагальнення і висновки.

«Добре» – заслуговує здобувач, що виявив повне знання програмового матеріалу; засвоїв базову та додаткову літературу, виявив системний характер знань з дисципліни і здатний до самостійного їх поповнення, але ним допущені незначні помилки у формулюванні термінів, наведенні прикладів.

«Задовільно» – заслуговує здобувач, що дає поверхові, неточні відповіді на питання, припускається помилок у наведенні прикладів, слабо володіє професійною термінологією, не зовсім розуміє сутність основних категорій.

«Незадовільно» – здобувач дає неправильні відповіді на всі запитання, передбачені варіантом контрольної роботи, не знайомий з базовою літературою; не розуміє сутності основних категорій.

Вибіркові завдання можуть виконуватись здобувачем із власної ініціативи з метою покращення поточної успішності. З переліком вибірових завдань можна ознайомитися на сторінці курсу.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку.

Залік з навчальної дисципліни для здобувачів денної форми навчання виставляється викладачем за результатами поточного контролю. Залік виставляється викладачем автоматично за умови, якщо здобувач виконав усі види навчальної роботи, які визначені робочою програмою навчальної дисципліни і його середньозважений бал знаходиться у межах 2,51– 5,00.

Підсумкова оцінка з дисципліни диференціюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), 100-бальною та шкалою ECTS.

Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті відповідно до поставленого завдання.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова

1. Данілавічюте Е. Дизартрія: підтримка дитини з особливими мовленнєвими потребами в освітньому середовищі : навч.- метод. посіб. Київ. 2023. 96 с.
2. Дрозд О.В. Логопсихологія: курс лекцій/ О.В. Дрозд// Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, 2018.
3. Логопсихологія: методичні вказівки до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта / Укладачі: І.І. Брецько, Т.Ю. Ямчук. - Мукачево: МДУ, 2022. - 37 с.
4. Логопсихологія: курс лекцій : навч. посіб. 3-тє вид., виправл. і доповн. Мартиненко І. В. К: ДІА, 2019. 120 с.
5. .Конопляста С.Ю., Сак Т.Б. Логопсихологія : навч. посіб. / СЮ. Конопляста, Т.В. Сак ; за ред. М.К. Шеремет. — К. : Знання, 2010.— 293 с.
6. Психологія мовлення і психолінгвістика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Калмикова Л.О., Калмиков Г.В., Лапшина І.М., Харченко Н.В.; За заг. ред. Л.О.Калмикової. – К.: ПереяславХмельницький педагогічний інститут, в-во “Фенікс”, 2008. – 245 с.

Допоміжна

7. Асанова Н. К. Психосоціальний розвиток немовлят і дітей, що виховуються в установах: Методика. posobie / Pod red. N. K. Asano-voу. - М.: Ін-т дечкого психології і псіханаліції, 1997. - 32 с.
8. Бочелюк В.Й., Турубарова А.В. Психологія людини з обмеженими можливостями. Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 264 с.
9. Гілберт К., Пітер Т. Аутизм: медико-педагогічні аспекти. - СПб, 1998.
10. Зінченко С. М. Патопсихологія: методики дослідження. Розділ І. (методичний посібник). - К., 2004. - 30 с.
11. Зінченко С. М. Нервові діти - хвороба або освіта // Практична психологія та соціальна робота. - 2005. - No 8. с. 70-73.
12. Комер Р. Патологія поведінки. Розлади і патології психіки. - 4-е вид. - СПб: ПРАЙМ-ЕВРЕЗНАК, 2005. - 640 с.
13. Максимова Н. Ю., Мілютіна К. Л., Піскун В. М. Основи діти патопсихології. - К.: Перун, 1996. - 463 с.
14. Ньюкомб Н. Розвиток особистості дитини / 8-е вид. - SPb: Пітер, 2003. - 640 с.
15. Психологічний розвиток дитини-дошкільника: Навч. посіб для педагогів, психологів, вихователів дит. дошк. закладів, студ.сер. і вищ. пед. закладів, батьків / С.Є. Кулачківська (наук. ред.), С.О. Ладивір, Т.О. Піроженко та ін. – К.: Світоч, 2004.
16. Таран О.П. Психологічна готовність дитини до школи / Оксана Таран. – К. : Шк. світ, 2010. – 128 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека МДУ, Філатова, 16 - <http://msu.edu.ua/library/>
2. Мукачівська міська централізована бібліотека, ім. О.Духновича, вул. Духновича, 1 <http://www.muklib.mk.uz.ua/>
3. Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Ф. Потушняка. м.Ужгород, вул. Проспект Свободи, 16 - <http://biblioteka.uz.ua/>
4. Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/>
5. Психологічна бібліотека Псі-фактор: <http://psyfactor.org>

Навчально-методичне видання

Логопсихологія:

Методичні вказівки до проведення практичних занять та організації самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського рівня) вищої освіти спеціальності 016 «Спеціальна освіта»

Тираж 5 пр.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої
продукції ДК № 4916 від 16.06.2015 р.

Редакційно-видавничий відділ МДУ,
89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26 тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

Е-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ:
<http://dspace.msu.edu.ua:8080> Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ:
<http://msu.edu.ua/library/>

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>